

XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV VRTCEV

Grand hotel Bernardin, Portorož

9. in 10. oktober 2023

VODENJE IN SOCIALNO-EMOCIONALNO UČENJE V SODOBNEM VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM OKOLJU

POVZETKI PREDAVANJ IN DELAVNIC

dr. Sonja Čotar Konrad, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem

Socialno emocionalno izobraževanje: res še ena modna muha?

V zadnjem obdobju se med slovenskimi vzgojitelji in učitelji se močno utrjuje zavedanje o pomenu vključevanja socialno-emocionalne dimenzije v učenje in poučevanje, na kar kaže tudi trend znatnega povečanja zanimanja za izobraževanja, ki naslavljajo to tematiko. Študije pa kažejo, da so k aktivnemu vključevanju sprememb v svoje profesionalne prakse pedagoški delavci po udeležbi na izobraževanjih pogosteje pristopali predvsem v primerih, ko je bila tema izobraževanj tudi skupna vizija vzgojno-izobraževalne inštitucije. Zato je v znotraj vzgojno-izobraževalnega sistema nesmiselno govoriti zgolj o socialno-emocionalnem učenju in poučevanju, torej vključevanju socialno-emocionalne dimenzije v učenje in poučevanje otrok, ampak je potrebno težišče sprememb prenesti na vsešolski pristop, to je uvajanje *socialno-emocionalnega izobraževanja*. V okviru predavanja bomo opredelili, kaj je socialno emocionalno izobraževanje ter pri uvajanju le-tega naslovili vlogo ključnih deležnikov v predšolski vzgoji in izobraževanju.

dr. Sonja Pečjak, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Pomen razvoja zgodnje bralne pismenosti za poznejšo bralno učinkovitost otroka

V prispevku bom predstavila dosežke učencev 4. razreda iz zadnje raziskave o bralni pismenosti (PIRLS 2021). V analizi teh dosežkov bom z vidika spola posebej izpostavila vlogo nekaterih dejavnikov iz predšolskega obdobja, ki pomembno določajo poznejšo učinkovitost začetnega opismenjevanja v šoli. Med značilnostmi otroka so to njegova jezikovna kompetentnost in sposobnosti fonološkega zavedanja, med okoljskimi dejavniki pa oba socialna podsistema, ključna za razvoj otroka - domače okolje (kot npr. podporno knjižno okolje, starševske dejavnosti pri zgodnjem opismenjevanju otroka, branje staršev in starševsko branje otroku) in predšolska vzgoja v VVZ (s poudarkom na sistematičnem razvoju otrokovih predbralnih in predpisalnih dejavnosti ter razvoju njegove govorne kompetentnosti).

Lidija Jerše in Helena Klobasa, Zavod RS za šolstvo

Delo z ranljivimi skupinami otrok

V sklopu delavnic bomo iskali optimalne rešitve za uresničevanje inkluzivnega okolja v vrtcu. Izhajali bomo iz teoretskih podlag in rešitev za vključevanje vseh otrok, s posebnim poudarkom na otrocih iz ranljivih skupin. Izpostavili bomo načelo enakih možnosti ter koncept etike skrbi, ki zagotavlja inkluzivno okolje, v katerem otrok biva in deluje. V delavnici bomo razmišljali o vlogi ravnateljev pri prepoznavanju ranljivosti otrok (družin) ter o vrtcu kot varovalnem dejavniku. V razpravi bo tekel pogovor o pričakovanih ravnateljev, ki jih imajo do strokovnih delavcev v povezavi z zagotavljanjem vključujočega okolja. Pozornost bomo namenili pomenu spremljanja vzgojno-izobraževalnega procesa in načrtovanju podpore v specifičnih situacijah. Poudarili bomo pomen pravočasne odzivnosti vrtca kot institucije v primerih, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje.

mag. Janja Cotič Pajntar, Zavod RS za šolstvo

Prenova kurikula za vrtce

Na delavnici bomo predstavili proces aktualne prenove kurikularnega dokumenta. Pri tem bomo prikazali kako poteka prenova, katere so ključne dileme, kakšna je časovnica in kje se trenutno nahajamo v tem procesu. Osredotočili se bomo na strukturo področij dejavnosti in medpodročnih dejavnosti, ki so ključna za uravnoteženo načrtovanje izvedbenih kurikulov vrtcev in oddelkov. Predstavili bomo osnutek strukture področij dejavnosti in osnutek za opredelitev medpodročnih dejavnosti. V razpravi pa želimo izmenjati poglede na predstavljena osnutka z vidika vašega strokovnega znanja in vaših spoznanj, ki jih imate v vlogi ravnatelja kot pedagoškega vodje vrtca, pri vodenju dela vrtca, pripravljanju programa razvoja vrtca, predloga letnega delovnega načrta ter zagotavljanju kakovosti v vrtcu.

dr. Fani Nolimal, Zavod RS za šolstvo

Predstavitev Nacionalnega akcijskega načrta za razvoj bralne pismenosti 2020–2030

Akcijski načrt (AN) za razvoj bralne pismenosti 2020–2030 temelji na viziji, načelih, ciljih in ravneh pismenosti od predšolskega do visokošolskega izobraževanja, opredeljenih v *Nacionalni strategiji za razvoj bralne pismenosti 2019–2030 (NSRBP)*. Osrednji del AN obsega niz medresorskih ukrepov, ki odgovarjajo štirim strateškim ciljem. Udeleženci delavnice bodo načrtovane ukrepe za predšolsko stopnjo podrobneje spoznali, si ob tem podelili izkušnje in snovali konkretne aktivnosti v okviru njihovih VIZ.

dr. Natalija Vovk-Ornik in Petra Košnik, Zavod RS za šolstvo

Ravnateljeva vloga pri opolnomočenju strokovnih delavcev za celostno podporo otrokom s posebnimi potrebami in z rizičnimi dejavniki v vrtcu

Z vidika zagotavljanja kakovostnega pedagoškega vodenja vrtca je nujna ravnateljeva refleksija o prevladujoči praksi, o stališčih do inkluzije ter o potrebah opolnomočenja strokovnih delavcev za celostno podporo otrokom s posebnimi potrebami in z rizičnimi dejavniki v vrtcu. Zanimalo nas bo, kako lahko različni dejavniki podpore vplivajo na vzgojiteljevo delovanje za kakovostno izvedbo dejavnosti. Ravnatelji bodo v delavnicah izhajali iz svojih izkušenj, sodelovali v skupinskih razpravah o dejavniki opolnomočenja strokovnih delavcev na treh področjih: pedagoško vodenje za varno in spodbudno okolje v vrtcu, timsko delo in načrtovanje podpore otrokom s posebnimi potrebami in z rizičnimi dejavniki v vrtcu. V diskusiji po skupinah bodo razmišljali o pasteh, izzivih in izkušnjah na vseh treh področjih.

(Novi) Izzivi ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti s samoevalvacijo

dr. Mihaela Zavašnik, Šola za ravnatelje, Zavod RS za šolstvo

V Sloveniji kot izbrani pristop k ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti (UZK) na nacionalni ravni uporabljamo »*samoevalvacijo*«, za katero je skladno z 49. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) odgovoren ravnatelj. Šola za ravnatelje, Zavod RS za šolstvo in Center za poklicno in strokovno izobraževanje že vse od leta 1999 izvajajo številne programe, projekte, posebne naloge ipd., namenjene ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti s samoevalvacijo. Na podlagi projektov in programov ugotavljamo, da še vedno nimamo enovitega veljavnega okvira sistema ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti s samoevalvacijo, da so strokovna besedila in gradiva razpršena, da v praksi prihaja do različnega razumevanja vsebine, dolžine in poimenovanj dokumentov, povezanih s samoevalvacijo. Na delavnici bomo izpostavili najpogostejše izzive vrtcev na področju UZK s samoevalvacijo in nakazali nekatere možne rešitve zanje v času do morebitne drugačne sistemske ureditve. Predstavili bomo tudi povzetek ugotovitev sistemske zunanje kolegialne presoje na področju ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti s samoevalvacijo v poklicnem in strokovnem izobraževanju, za katere lahko rečemo, da v večji meri veljajo tudi za vrtce in šole.